

Keramiker
Pia Ulfendahl

”Vardagen är livet”

Vardagen är själva livet. Därför är det viktigt att omge sig med vackra och funktionella bruksföremål. Även den enklaste vardagsmat kan gå i trivselns tecken om man ser till porslinet. Handdrejad keramik har en speciell och genuin yta som gör den attraktiv; den skänker hemtrevnad. Vardagen är så stor del av livet att man ska generöst få leva det. Det säger Pia Ulfendahl, keramiker från Uppsala.

TEXT OCH FOTO: ÅSE GRANBERG OCH MARIA BÄRMAN

Bruksporslin ska användas dagligen, det finns inget trevligare än att servera vardagsmaten i handgjorda fat och skålar. Pasta och sallad gör sig så mycket bättre på stora vida och färgade fat.

– Alltför många människor köper vackert porslin som sedan ställs i skåp, och bara tas fram vid högtidliga tillfällen. Det är inget jag eftersträvar, därför gör jag bruksporslin som både är vackert och tål att användas. Det ska klara mikrovågsugn, diskmaskin och framför allt, det ska tåla att användas ofta, betonar Pia.

Bort med picknickens plastmuggar och fat, fram med handdrejad keramik. Vad gör det om något går sönder eller nöts, menar Pia. Köp till, köp nytt och våga duka med din keramik, porslinet behöver inte vara enhetligt eller komplett, man ska våga blanda färger och stilar. Grundtanken är ändå att fröjda ögat med färg och form. Det lyfter maten och skapar trivsel. Alla är olika och även de som köper Pias föremål. En del vill ha litet flammiga saker och tycker om charmen i olikheterna, medan andra föredrar perfektion. Pia tycker själv att det är roligt att duka vackert, även i vardagen.

– Det ska gärna bilda en helhet, men det får inte vara för perfekt. Det trevligaste är ju ändå att se och kunna minnas sommarens picknick, när man dukar med samma porslin i vintermörkret, reflekterar Pia.

Funktion och skönhet är vad hon eftersträvar i sin produktion. Genom att prova sig fram har Pia funnit vilken glasyr som lämpar sig bäst till ett visst specifikt föremål. Hennes mångåriga erfarenhet gör att hon i dag vet vad som fungerar bra.

– Men man blir aldrig fullärd och man utvecklas ständigt, tillägger Pia.

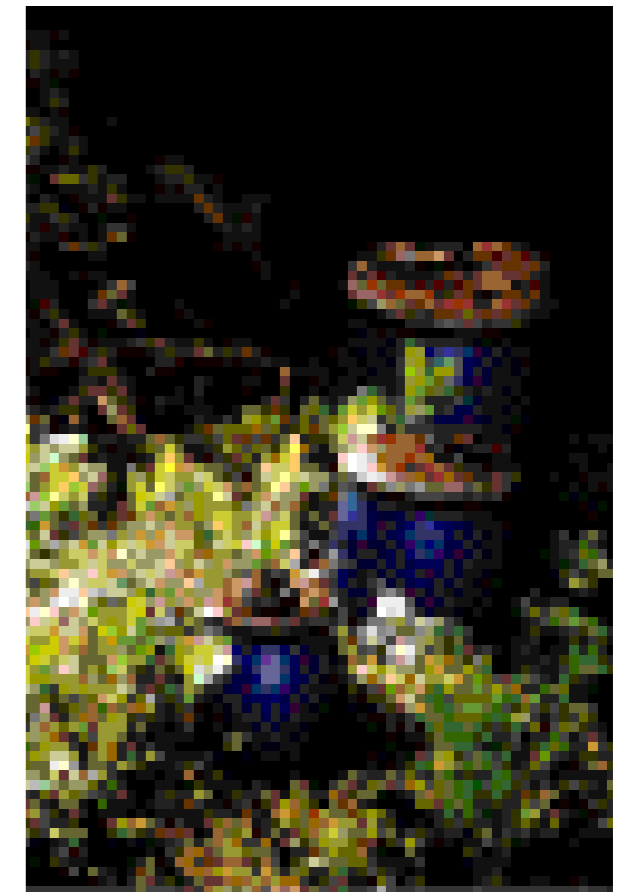
Tanken är att skapa ett praktiskt och genomtänkt bruksporslin, och det genomsyrar hela hennes produktion. Det är saker hon själv efterfrågat. Mjölkkannan är ett exempel. De flesta som har mjölk i kaffet vill ha mycket mjölk! Därför blev mjölkkannan litet större än normalt. Inspiration kommer från många olika områden där naturen är tongivande, även från andra områden som exempelvis möbler. Vinägerflaskorna har sin grundidé i den gustavianska eran. Vänder man dem upp och ner ser man tydligt formen av ett gustavianskt stolsben.

Idén att skapa föremål som är större än den naturliga storleken fick Pia på en kurs där uppgiften var att förstora något. Pia valde en vallmofrökapsel. När man ser prydnadsfröets vackra former förstär man att det gett mersmak. Litet större är även burkarna med lock, inspirerade av urnor från Kina. Tvålpumpen har Pia valt att överdimensionera kraftigt. Tvålpumpen är 60 cm hög och man ser tydligt att det är en tvålpump – för hela familjen. Den, som hon uttrycker det själv, "abnorma storleken" skapar en spännande och rolig effekt.

– Det har sedan dess vuxit fram ett intresse för att förstora saker. Jag gillar stort, skrattar Pia som även gillar att kontrastera, och ofta arbetar med blankt mot struktur, svart mot vitt och blått.

– Det är dessa tre färger jag fastnat för. Som keramik utvecklas man ständigt. När jag ser gamla saker jag gjort ser jag hur jag gått framåt och utvecklats. Det ger en stor tillfredsställelse! säger Pia.

Pia har tidigare spelat volleyboll på elitnivå, och motionerar fortfarande regelbundet, något som hon har nytta av i sitt yrke som keramik. Målmedvetenheten är lika viktig i hantverket som i sporten. Träning ger färdighet. Dessutom är det en fördel att vara stark fysiskt. ▶

Att vara keramiker sliter på kroppen, betonar Pia.

Det är en klar fördel att också vara stark när man renoverar hus, vilket hon fått erfa. Pia och maken köpte en gammal bondgård från 1911 i Gårdskär, en dröm som gick i uppfyllelse för fyra år sedan. Den är ett renoveringsprojekt av stora mått. I ett litet badrum har hon tillverkat allt golvklinker själv. Hennes tre barn har gjort varsin kakelplatta, med motiv av fisk, bläckfisk och sjöstjärna, att ha på väggarna. Det mest tidskrävande var att göra enfärgade, släta och likadana plattor. Nu föredrar hon att göra kakelplattor med unika motiv som hon levererar till bland annat Ekeby kakel.

Sommarvistelserna vid havet har satt sina spår i Pias produktion. Fiskar och höns tar sig rent konstnärliga uttryck. De görs genom en drejad grundform, som sedan skulpteras efterhand, tills

hon hittar dess rätta form. Bränningen sker i den japanska raku-tekniken, där används antingen ved- eller gasolugn. Det är en snabbprocess, och slutresultatet syns direkt. När föremålet tas ur ugnen läggs det i sågspån och för att sedan hastigt kylas i vatten.

– Raku är tacksamt när man arbetar med konstföremål, tycker Pia. Det bildas spännande mönster och strukturer i glasyren. En process man inte helt och hållet kan styra, vilket kan ge överraskande slutresultat. Det leder till att hönorna blir väldigt olika och får högst personliga uttryck.

– Det tar ett tag innan man hittar rätt och blir färdig med ett föremål. Ibland är det själva tekniken som kan vara svår att genomföra, och blir det inget alls som man tänkt sig. Men det händer att det blir bättre än vad både man själv och tekniken föresatt sig! ♦

